

**CRNA GORA
JU DJEČJI DOM "MLADOST"
BIJELA**

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU
JU DJEČJI DOM "MLADOST" BIJELA
ZA 2018.god.**

Bijela, februar 2019.god.

**CRNA GORA
JU DJEČJI DOM „MLADOST“
BIJELA**

Broj: 210

Datum: 18.02.2019.god.

IZVJEŠTAJ

o radu JU Dječji dom „Mladost“ Bijela za 2018.god.

UVODNE NAPOMENE

JU Dječji dom „Mladost“ Bijela je Ustanova socijalnog tipa, koja se bavi zbrinjavanjem djece lišene roditeljskog staranja, i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, i jedina je ovog tipa na teritoriji Crne Gore.

Po svom položaju i djelatnosti koju obavlja, ova Ustanova zauzima veoma značajno mjesto u našem društvu, te je njeno dobro funkcionisanje i mogućnost da odgovori mnogobrojnim i ozbiljnim zahtjevima, koji se pred nju postavljaju, od ogromne važnosti za cjelokupnu društvenu zajednicu.

Dječji dom u Bijeloj je osnovan 1946 godine, kao jedan od više domova ovog tipa na teritoriji Crne Gore. Od 1960 godine Dječji dom u Bijeloj postaje jedina ustanova ove vrste u Crnoj Gori.

Dom je smješten u objekat koji je sagrađen i useljen 1980 godine, nakon zemljotresa, u kome je stradao stari objekat Doma Vila „Jadranska straža“ u Bijeloj. Sadašnji objekat Doma ima površinu 4.027 m², a njegovi smještajni kapaciteti iznose 95 mjesta.

Odlukom Vlade RCG br.03-428 od 02.02.2006.godine, Dom je organizovan kao Javna ustanova za smještaj djece i mladih bez roditeljskog staranja i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama (Sl.list RCG br.11/2006).

Nakon donošenja i stupanje na snagu novog Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti (Sl.list CG br.27/13) donijeta je Odluka o izmjenama i dopunama odluke o organizovanju javne ustanove za smještaj djece i mladih bez roditeljskog staranja i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama br: 08-118/4 od 30.01.2014 (Sl.list CG br.13/2014).

U cilju obezbjeđenja svih neophodnih uslova za preuzimanje Male grupne zajednice, koja je funkcionisala kao organizaciona jedinica JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „Tisa“ Bijelo Polje, Vlada Crne Gore, na sjednici održanoj dana 27.12.2018.godine, donijela je Odluku o izmjeni i dopuni odluke o organizovanju javne ustanove za smještaj djece bez roditeljskog staranja i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama br:07-6055.

U narednom periodu, nakon stupanja na snagu Odluke o izmjeni i dopuni odluke o organizovanju javne ustanove za smještaj djece bez roditeljskog staranja i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, planirano je donošenje novog Statuta ustanove, kao i izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, čime će se stvoriti svi neophodni uslovi za optimalno funkcionisanje ove institucije.

Krajem marta mjeseca 2018.godine donijet je novi Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga, normativima i minimalnim standardima usluga za smještaj djece i mladih u ustanovu i malu grupnu zajednicu (Sl.list CG br.18/18). Navedeni Pravilnik, kao i novi Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, suspenziju i oduzimanje licence za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite (Sl.list CG br.37/18), poslužili su kao osnov za izradu Programa pružanja usluge, i izradu procedura o postupanju, koji su neophodan preduslov za licenciranje djelatnosti ustanove, shodno pozitivnim zakonskim propisima.

U smislu naprijed navedenog, tokom izvještajnog perioda, pristupilo se izradi sljedećih dokumenata, koji se odnose na program pružanja usluge:

1. Program pružanja usluge rezidencijalnog smještaja;
2. Program pružanja usluge Dnevnog centra za djecu sa smetnjama u razvoju;
3. Program pružanja usluge Prihvatišta za zaštitu djece od nasilja u porodici;
4. Program pružanja usluge Nacionalne dječje telefonske linije;
5. Program pružanja usluge Prelazne stambene zajednice.

Sredinom izvještajnog perioda, shodno pozitivnim zakonskim propisima, pristupilo se izradi ukupno 7 procedura o postupanju, i to:

1. Procedura o mjerama i aktivnostima u slučaju incidentnih događaja koji mogu ugroziti bezbjednost i život korisnika;
2. Procedura o posjetama i sprječavanju ulaska neovlašćenih lica;
3. Procedura o postupanju po pritužbama korisnika;
4. Procedura o primjeni neophodnih mjera u cilju sprječavanja korisnika od povređivanja, samopovređivanja i nanošenja materjalne štete;
5. Procedura o načinu zaštite podataka ličnosti korisnika, saglasno zakonu kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti;
6. Procedura o prihvatljivosti usluge Nacionalna dječja telefonska linija;
7. Procedura o davanju ordinirane, medikamentozne terapije.

Krajem izvještajnog perioda u potpunosti je implementiran Plan transformacije ustanove, koji je donijet i usaglašen krajem 2015.godine. Ovim Planom predviđeno je funkcionisanje 4 servisa/usluge u našoj ustanovi, za podršku djeci i mladima, i to: 1. Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju;

2. Nacionalna dječja telefonska linija;

3. Prihvatište za zaštitu djece od nasilja u porodici;

4. Prelazna stambena zajednica.

U decembru mjesecu 2018.godine, nakon uspješne realizacije mnogobrojnih mjera i aktivnosti, koje se tiču kako adaptacije i opremanja prostornih kapaciteta, tako i obezbjeđenja veoma obimne dokumentacije, uspjeli smo da u skladu sa zakonskim propisima dobijemo 4 licence za pružanje usluga iz oblasti socijalne i dječje zaštite. Dakle, dobili smo:

- Licencu za uslugu smještaja;
- Licencu za uslugu Dnevnog centra za djecu sa smetnjama u razvoju;
- Licencu za uslugu Nacionalne dječje telefonske linije;
- Licencu za uslugu Prihvatišta za zaštitu djece od nasilja u porodici.

Važno je istaći da je naša ustanova jedina u državi, koja je u oblasti socijalne i dječje zaštite uspjela da licencira 4 usluge iz ove oblasti.

Tokom izvještajnog perioda gotovo svi stručni radnici ispunili su sve neophodne uslove, i uspjeli da dobiju licence za rad, u skladu sa zakonom.

Krajem decembra 2018.godine formirana je radna grupa za izradu novog Plana transformacije naše ustanove, pa će se u godini koja je pred nama, pristupiti planiranju i implementaciji novih usluga, za potrebe pomoći i podrške djeci i mladima.

Na ovaj način će JU Dječji dom „Mladost“ Bijela, ostvariti kontinuitet u procesu transformacije, zadržati laskavu poziciju institucije koja je aktivan činilac reformskih procesa, u oblasti socijalne i dječje zaštite u našoj državi, primjer dobre prakse i posvećenosti na unapređenju kvaliteta usluga u ovoj oblasti, kako na državnom tako i na lokalnom nivou.

ŠTIĆENICI

Na kraju kalendarske godine u Domu je bilo smješteno 66 štićenika, što je za 18 štićenika manje nego u istom periodu 2017.godine. Starosna struktura se posljednjih nekoliko godina pomjera ka starijoj djeci.

Odnos štićenika po polu, uzrastu, smetnjama u razvoju, broju primljenih štićenika, broju štićenika koji su napustili ustanovu, dat je u tabelarnim pregledima.

	OBA POLA UKUPNO		Muškog pola		Ženskog pola	
	Bez smetnji u razvoju	Sa smetnjama u razvoju	Bez smetnji u razvoju	Sa smetnjama u razvoju	Bez smetnji u razvoju	Sa smetnjama u razvoju
Br. djece Uzrasta < 3	1				1	
Br. djece Uzrasta > 3	40	25	24	12	16	13
UKUPNO, po polu			36		30	
UKUPAN BROJ DJECE	66					

Uzrast	Broj djece
0-3	1
3-5	1
6-10	13
11-13	20
14 -17 (do navršelih 18 godina)	29
Preko 18	2
UKUPNO	66

UZRAST	31. 12. 2017.godine	31. 12. 2018.godine
Do 10 godina	30	15
Od 10 do 18 godina	54	51

Ukupan broj djece popolu istarostikojasu PRIMLJENA u instituciju tokom 2018 godine

		Muškog pola	Ženskog pola
Brojnovih PRIJEMA	Djeca uzrasta < 3		1
	Djeca uzrasta > 3	3	7
Ukupno 2018 popolu		3	8
Ukupno:		11 štićenika	

Ukupan broj djece po polu i starosti koja su NAPUSTILA instituciju tokom 2018.

		Muškog pola	Ženskog pola
Broj OTPUSTA	Djeca uzrasta < 3		
	Djeca uzrasta > 3	16	13
Ukupno:		29 štićenika	

-PRIJEM I OTPUST-

U toku izvještajnog perioda na smještaj u Ustanovu je primljeno ukupno 11 štićenika (4 štićenika urgentno i 7 po redovnoj proceduri).

U toku istog perioda Dom je napustilo 29 štićenika i to:

- Izlazak iz ustanove zbog punoljetstva..... 3 štićenika/ce;
- Povratak u biološku porodicu..... 17 štićenika/ce;
- Usvojenje.....1 štićenik/ca;
- Nesrodničko hraniteljstvo..... 3 štićenika/ce;
- Srodničko hraniteljstvo...../
- Premještaj u drugu ustanovu.....2 štićenika/ce;
- Premještaj u drugu ustanovu zbog punoljetstva..... 3 štićenika/ce.

-REALIZACIJA VASPITNO-OBRAZOVNOG RADA-

Program vaspitno-obrazovnog rada obuhvata brigu, zaštitu, vaspitanje i obrazovanje, tj temelji se na socio-pedagoškim, psihološkim, sociološkim i medicinskim znanjima. Vaspitno obrazovni rad se ostvaruje kroz sledeće oblasti: čuvanje i unapredjenje zdravlja, razvijanje samostalnosti, moralno, radno, intelektualno, estetsko, jezičko vaspitanje.

Vaspitno-obrazovni rad sa djecom na rezidencijalnom smještaju realizuje se u vaspitnim grupama i servisu podrške za djecu i mlade „Prelazna stambena zajednica“. Na početku izvještajnog perioda djeca su bila smještena u 8 vaspitnih grupa. Tokom godine broj djece se smanjivao, pa se samim tim i broj vaspitnih grupa u kojima se realizovao vaspitno-obrazovni rad smanjio na 7 vaspitnih grupa.

Na kraju izvještajnog perioda broj djece po grupama bio je sljedeći:

VASPITNA GRUPA	POL	BROJ ŠTIĆENIKA	UZRAST (OD-DO)
II	mješovita	7	1-7
III	Ž	9	9-3
IV	Ž	11	14-17
V	mješovita	9 (4 dječaka i 5 djevojčica)	10-18
VI	M	9	10-13
VII	M	11	11-15
VIII	M	6	15-18
Prelazna stambena zajednica	mješovita	4 (2 dječaka i 2 djevojčice)	16-17

U **petoj vaspitnoj grupi** su smještena djeca sa umjerenim i težim smetnjama u razvoju. Vaspitno obrazovni rad u ovoj grupi se sprovodi po prilagođenom programu za djecu sa smetnjama u razvoju, pa su u toku školske 2017/2018 godine školu po prilagođenom obrazovnom program pohađala sva djeca, osim jedne štićenice koja je zbog težine i vrste smetnji bila uključena u korišćenje usluge našeg servisa “Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju”.

U **prelaznoj stambenoj zajednici** vaspitno- obrazovni rad se sprovodi prema planu i programu koji je predviđen za ovaj Servis podrške djeci i mladima.

-USPJEH ŠTIĆENIKA U UČENJU I VLADANJU-

Tokom predhodne školske 2017/2018 godine nastavu je pohađjalo 75 štićenika. U predškolsku ustanovu je upisano dvoje djece.

Vrlo je važno naglasiti da je većina djece iz pete vaspitne grupe, u kojoj borave djeca sa umjerenim i teškim smetnjama u razvoju, u toku školske 2017/2018 godine, bila uključena u obrazovni sistem (specijalno odjeljenje u OŠ Ilija Kišić u Zelenici i Resursni centar „1 jun“ u Podgorici). Za jednu štićenicu koja je napustila Ustanovu nakon navršene 18. godine, zbog stepena ometenosti nije postojao program obrazovanja u koji bi mogla biti uključena, te je koristila usluge Dnevnog centra za djecu sa smetnjama u razvoju, koji funkcioniše u okviru naše Ustanove.

Uspjeh učenika na kraju školske 2017/2018 godine bio je zadovoljavajući. Nije bilo djece koja su upućena da ponove razred. Dvoje štićenika je zbog velikog broja neopravdanih časova upućeno na polaganje razrednog ispita, a ukupno osmoro štićenika su upućeni na polaganje popravnog ispita, koji su uspješno položili. Djeca su završila razred sa prosječnim uspjehom „dobar“ (3).

Na početku školske 2017/2018 godine za sve štićenike su obezbijedjeni udzbenici i školski pribor.

Djeca koja su smještena u Domu, a uključena su u obrazovni proces rasporedjena su u sledeće obrazovne ustanove :

JPU „Naša radost“ Herceg Novi , JU OŠ „Orijenski bataljon“ u Bijeloj, JU OŠ „Milan Vuković“ u Herceg Novom, JU OŠ „Ilija Kišić“ u Zelenici, JU SMSŠ „Ivan Goran Kovačić“ u Herceg Novom, JU SMSŠ „Mladost“ u Tivtu, JU Resursni centar za školovanje i rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora u Kotoru, JU SUŠ „Sergej Stanić“ u Podgorici, JU SŠ „Vukadin Vukadinović“ u Beranama.

U izvještajnom periodu za dvoje štićenika omogućen je odlazak na matursku ekskurziju, a njih petoro je učestvovalo na proslavi matruske večeri. Ove aktivnosti su realizovane u saradnji sa nadležnim Centrima za socijalni rad.

Na kraju izvještajnog perioda ukupno četvoro djece koja su boravila u Domu u ranijem periodu, uz našu podršku i pomoć, pohađjaju fakultete u Crnoj Gori i regionu.

Uz podršku društveno odgovornih privrednih subjekata (Adriatic marinas, Verige 65) , za vrijeme ljetnje turističke sezone radno smo osposobili šestoro starijih štićenika. Ova aktivnost pripremanja za samostalan život je realizovana u saradnji sa Centrima za socijalni rad.

U toku izvještajnog perioda , za dvoje bivših štićenika ustanove, koji studiraju u Podgorici i jednu štićenicu, koja radi u prestižnom lancu frizerskih salona „Zoran“, obezbijedjeno je besplatno stanovanje u stanu koji je naša Ustanova dobila na korišćenje bez naknade, od Univerziteta Crne Gore.

Za sve štíćenike koji su tokom izvještajnog perioda završili školu , i po redovnom postupku napustili instituciju, u saradnjim sa matičnim Centrom za socijalni rad obezbijeden je posao i neki vid stanovanja.

U izvještajnom periodu, a po predviđenom planu održani su sastanci „Savjeta djece i mladih“ , koji zajedno sa koordinatorom Savjeta informišu Tim za zaštitu djece i mladih kao i menadžment Doma o zaključcima, preporukama i predlozima za unapređenje svakodnevnih aktivnosti u Domu.

-SLOBODNE AKTIVNOSTI-

Veoma značajan segment u razvoju ličnosti djeteta je slobodno vrijeme. Kreiranje slobodnog vremena vrše vaspitači u saradnji sa rukovodiocem službe za vaspitno-obrazovni rad, uz aktivnu participaciju djece. Dobro organizovano slobodno vrijeme je veoma bitan faktor za kvalitetnu socijalizaciju naše djece, odnosno što bolju integraciju u društvo. Slobodne aktivnosti koje su realizovane u izvještajnom periodu možemo podijeliti na one koje su realizovane unutar ustanove i one koje se realizuju u lokalnoj zajednici i šire.

U okviru ustanove djeci su na raspolaganja : fiskulturna sala (traka za trčanje, pikado, stoni fudbal, stoni tenis, gladijator), sportsko igralište, dječije igralište sa dvorcem, plaža sa mobilijarom, biblioteka sa preko 1000 naslova, dovoljan broj lap topova i pristup internetu, „plavi salon“ koji se koristi za priredbe, žurke, druženja sa gostima.

U izvještajnom periodu oko 50 % štíćenika koji mogu samostalno koristiti gradski prevoz se bavilo nekom vrstom sporta :

- ŽOK Herceg Novi;
- Plivački vaterpolo klub „Bijela“ iz Bijele;
- Gimnastičarski klub „Adriatic kids“ iz Herceg Novog;
- Teretana u Bijeloh;
- Košarkaški klub „Bijela 2015“ iz Bijele.
- Plivački klub „Jadran“ Igalo;

Uz podršku brojnih donatora realizovano je nekoliko rekreativno-edukativnih izleta : odlazak u Muzej novca na Cetinje, Odlazak na „Danenauke“ u Podgorici, Posmatranje ptica na Solilima i odlazak na školski brod „Jadran“, noćni obilazak Bokokotorskog zaliva, planinarenje Orjenom, odlazak na bioskopske i pozorišne predstave u Herceg Novom i Podgorici, Obilazak kulturno-istoriskih znamenitosti Kotora.

Tokom izvještajnog perioda djeca su bili aktivni učesnici brojnih manifestacija:

- „Pjesmom do zvijezda“ u organizaciji PPU „Svetionik“ Bar;
- Dječiji karneval Budva u organizaciji opštine Budva;
- Karneval u Tivtu;
- Karneval u Herceg Novom, u organizaciji NVO Omladinski centar Herceg Novi;
- Modna revija humanitarnog karaktera za djecu ometenu u razvoju u Herceg Novom.
- Priredba „Sa ljubavlju“ u organizaciji Udruženja žena „Riza“ Bijela;
- Karneval „Mimoza“ u organizaciji TO Herceg Novi.
- Manifestacija „Ljubav“ u organizaciji JPU „Đina Vrbica“ Podgorica;
- Dječiji Filmski festival u Kotoru.

Tokom zimskog i ljetnjeg raspusta djeca su boravila na Ivanovim koritima, Sarajevu, Uzicama, Vrnjačkoj banji, Tuzli, Kolašinu, a tokom avgusta mjeseca kao i predhodnih nekoliko godina, 16 štićenika je boravilo u ljetnjem kampu u Grčkoj.

STRUČNI RAD

Tokom prvih 10 mjeseci izvještajnog perioda, poslove socijalne zaštite u Domu obavljala su dva socijalna radnika, rasporedjena u dvije smjene, a podjednako zadužena za svu djecu u Domu. Posljednja 2 mjeseca izvještajnog perioda na poslovima socijalne zaštite štićenika na rezidencijalnom smještaju rasporedjen je jedan socijalni radnik, dok je drugi socijalni radnik rasporedjen na poslovima socijalne zaštite korisnika u servisima za djecu i mlade.

Pripravnost socijalnih radnika, a kasnije psihologa i rukovodioca službe, tokom izvještajnog perioda dalo je veoma pozitivan efekat na rad sa štićenicima, timskom radu, saradnji i koordinaciji svih zaposlenih koji neposredno rade sa djecom.

Tokom izvještajnog perioda (februar, mart i oktobar mjesec) socijalna inspekcija je izvršila inspekciski nadzor i konstatovala da je dokumentacija koja se dostavlja na prijemu, čuva u dosijeima štićenika, kao i planovi rada za štićenike su u skladu sa pravilnikom. Posebna pažnja je stavljena na dosije štićenice koja nema izvod izmatične knjige rođenih a što je uslov za priznavanje drugih prava. Takodje je konstatovano da se sva evidencija o štićenicima vodi na propisanim obrascima.

Uz podršku Ministarstva rada i socijalnog staranja permanentno smo otklanjali nedostatke koji su se tokom izvještajnog perioda javljali u informacionom sistemu, samim tim prilagodili i unapredili kvalitet i kvantitet rada sa štićenicima.

Izrada novih kao i revizija postojećih individualnih planova zaštite za djecu koja borave u Domu, tokom izvještajnog perioda tekla je uglavnom planiranom dinamikom. U oktobru je uradjena revizija individualnih planova zaštite za štićenike. Izradi revizije individualnih planova za štićenike prisustovale su savjetnica u Ministarstvu rada i socijalnog staranja g-dja Svetlana Sovilj i socijalna radnica Andjela Lalatović, kako bi provjerili ažurnost i zakonitost vođenja dokumentacije i pomogli da se unaprijedi izrada novih i revizija postojećih individualnih planova zaštite za štićenike. Dogovoreno je da se uz svaki individualni plan rada sa štićenikom prilaže izvod sa bankovnog računa gdje se korisniku deponuju sredstva od dječijih dodataka.

Tokom izvještajnog perioda pripremljene su dvije Konferencije slučaja za dva štićenika sa problemima u ponašanju. Rezultat dobre pripreme i učestvovanja u Konferencijama slučaja je premještanje oba štićenika u ustanove čija je djelatnost briga o mladima sa tom vrstom problema. Socijalni radnik je učestvovao u radu multidisciplinarnog tima za zaštitu djece od zanemarivanja i zlostavljanja. Za potrebe Komisije za usmjeravanje prikupljena je potrebna dokumentacija za pokretanje postupka usmjeravanja u obrazovni program za 3 štićenika. Planom je bilo predviđeno pokretanje postupka za još jednog štićenika, ali je isti bio protiv toga te se odustalo od podnošenja zahtjeva komisiji.

U septembru je obezbjedjena sva potrebna dokumentacija kako bi aplicirali kod Opštine Herceg Novi za refundiranje troškova prevoza naših šticećenika koji za prevoz do škole koriste usluge grad gradski prevoz. Opština je pozitivno riješila naše zahtjeve. Za potrebe bivših šticećenika koji su nastavili obrazovanje na fakultetima, prikupljena je dokumentacija i apliciralo se kod Opštine Herceg Novi za stipendiranje studenata .

Kontinuirano su preduzimate sve neophodne mjere i aktivnosti na češćim odlascima djece u posjetu porodici, za vrijeme raspusta, praznika i u danima vikenda, što značajno doprinosi boljoj socijalizaciji i kvalitetnoj pripremi svakog djeteta za izlazak iz institucije. Veoma je bitno navesti da je pružena adekvatna podrška za osamostaljivanje šticećenika koji su nakon boravka u Domu samostalno započeli život. Praćen je kontakt sa potencijalnim usvojiteljem za šticećenika koji je bio u procesu usvajanja, zajedno sa nadležnim Centrom za socijalni rad dogovarane aktivnosti i dinamika kontakta. Takodje je praćen kontakt sa potencijalnim hraniteljima u procesu nesrodničkog hraniteljstva za troje šticećenika.

STRUČNO USAVRŠAVANJE

Tokom izvještajnog perioda obezbijedjeno je stručno usavršavanje stručnih radnika na osnovnim stručnim poslovima i to:

- Edukativne radionice koje je Juventas organizovao u Domu na temu „Postupanje u slučaju nasilja u Domu“ ;
- Program za razvoj socijalnih i emotivnih vještina „Moje vrijednosti i vrline“, u organizaciji Pedagoškog centra Crne Gore ;
- Program obuke „Inicijalni trening za telefonskog savjetnika“ Nacionalne dječije linije

IZVJEŠTAJ O RADU PSIHOLOGA

Cilj rada psihologa u Dječjem domu “Mladost ” u Bijeloj je da stručnim radom doprinese ostvarivanju ciljeva vaspitno-obrazovnog rada, njegovom unapređenju i inoviranju, te očuvanju mentalnog zdravlja i podsticanju razvoja štićenika. Aktivno učestvovanje na unapređenju i inoviranju razvoja rada na servisima koji su otvoreni, pružanjem stručne podrške i aktivnim radom na istim.

I PLANIRANJE I PROGRAMIRANJE

Program rada, planiranje i programiranje za potrebe radnog mjesta (Godišnji i Mjesečni plan rada psihologa).

Zatim konsultativni i instruktivni rad i pomoć vaspitačima u planiranju i realizaciji plana i programa rada sa vaspitnom grupom. Rad na servisu SOS i pružanje stručne pomoći u pogledu supervizije zaposlenima u okviru ovog servisa.

II PSIHOLOŠKA DIJAGNOSTIKA I TRETMAN

Prikupljanje i analiza relevantnih podataka o psihološkom, zdravstvenom i socijalno-porodičnom statusu za svu djecu u domu, kontinuirano od prijema u ustanovu , tokom boravka, tretmana i otpusta .

Tekuća psihološka dijagnostika razvojnih manifestacija psihološkom opservacijom, individualnim kontaktom i primjenom psiholoških dijagnostičkih instrumenta (za 68 –oro djece).

Kompletno, individualno psihološko ispitivanje primjenom psihološke test instrumentacije, sa obradom i analizom podataka, kao i analizom relevantnih socio-medicinskih i drugih raspoloživih podataka o djetetu, sa intepretacijom i formiranjem psihološkog nalaza i mišljenja urađeno je ukupno za 51 djece (nalaz i mišljenje u postupku promjene oblika socijalne zaštite, u postupku kategorizacije i rekategorizacije, za potrebe vaspitača, za druge ustanove i organizacije (CSR, MRSS, Obrazovni centar 1. jun, škole, za potrebe konferencije slučaju) kao i u postupku otpusta i prijema štićenika)).

Kontinuirani individualni tretman preduzet je za 47 –oro djece, dok su povremeno i u zavisnosti od aktuelnih potreba sa 21-oro djece vođeni individualni razgovori i preduzeti savjetodavni ili support tretmani.

Psihološki savjetodavni rad sa potencijlanim usvojiteljima(1) ili roditeljima i rodbinom djeteta sproveden je u 22 slučaja.

Instruktivni i savjetodavni rad sa vaspitačima rađen je kontinuirano i u skladu sa trenutnim potrebama .

Nastavljen je rad spoljnog saradnika, neuropsihijatra sa djecom. Tokom pružanja stručne pomoći psihijatra našim štićenicima u radu je uključen i psiholog(razmjena informacija između vaspitača, djece, psihijatra i medicinskog osoblja). Pored organizovanja spoljnog saradnika kod nas u ustanovi i dalje je nastavljena saradnja sa psihijatrom iz KBC Podgorica koji je u saradnji sa našim spoljnim saradnikom psihijatrom i psihologom, pružao pomoć zajedno sa svojim timom iz Razvojnog savjetovališta koje se nalazi u Podgorici.

III PRAĆENJE I UNAPREĐENJE VASPITNO-OBRAZOVNOG RADA

Instruktivnim radom pružena je stručna pomoć vaspitačima u sačinjavanju planova za vaspitno-obrazovni rad a za svako dijete ponaosob u zavisnosti od potreba vaspitača. Pomoć u adaptaciji novoprimitljenih štićenika, formiranju izvještaja o štićenicima, kao i savjetodavni rad sa ciljem osposobljavanja za rano prepoznavanje razvojnih teškoća kod štićenika, rješavanju interpersonalnih konflikta, problema koji se tiču funkcionisanja vaspitne grupe, školskih postignuća štićenika i pripreme za izlazak iz institucije .

Učestvovala u pripremi i izradi induvidualnih planova za svako dijete zajedno sa predstavnicima matičnog Centra za socijalni rad.

IV OSTALI POSLOVI

Učestvovanje u radu stručnih organa Doma:

1. Stručnog tima za djecu,
2. Vjeće vaspitača

Posjete školama koje pohađaju naši štićenici, saradnja sa stručnim saradnicima ustanove kao i stručnim saradnicima CSR, Ministarstva rada i socijalnog staranja, Komisijom za usmjeravanje, Sudovima, Centrima bezbjednosti, učestvovanje u izradi induvidualnih planova zaštite za svako dijete, nevladinim organizacijama itd. Saradnja sa drugim institucijama iz okruženja i regiona.

Pohađana je obuka po akreditovanom programu “Strategije suzbijanja vršnjačkog zlostavljanja u domskom okruženju”, tj. obuka koja je oraganizovana za stručne radnike Dječijeg doma “Mladost” u Bijeloj, obuka TAIEX Ekspertska misija o izgradnji kapaciteta stručnih radnika u centrima za socijalni rad o zloupotrebi i seksualnom nasilju nad djecom. Takođe je pohađana obuka za stručne radnike za rad na SOS telefonu za djecu (koja je organizovana u tri djela), teoriski dio, praktični dio i supervizije u trajanju od pet radnih dana.

Stručno usavršavanje se sastojalo od čitanja stručne literature i periodike za potrebe radnog mjesta, pohađanje, kognitivno bihejvioralne psihoterapije.

U okviru radnog vremena sa štíćenicima preškolskog uzrasta održana radionica na temu: „Priprema za polazak u I razred Osnovne škole“. Pored radionica za preškolski uzrast održane su radionice za školski uzrast: održan set radionica na temu “Asertivni trening” i set radionica na temu “Trening sa agresivnom djecom”.

U toku ove godine dobijena je licenca za rad od strane Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, polaganjem stručnog ispita.

IZVJEŠTAJ O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

Zdravstvena zaštita u našoj ustanovi se organizuje u skladu sa zadovoljenjem zdravstvenih potreba djece. Primarni nivo zdravstvene zaštite predstavlja osnov cjelokupnog sistema zdravstvene zaštite, a organizuje se kroz ambulante izabranih doktora (pedijatra, za djecu do 15 godina i doktora za odrasle, preko 15 godina), kao i izabranog stomatologa.

Svaki prijem djeteta se sastoji od trijaže koju rade saradnici na poslovima zdravstvene njege, a doktor obavlja opšti pregled i uz osnovnu laboratorijsku dijagnostiku daje mišljenje o opštem zdravstvenom stanju djeteta ili tzv. „status na prijemu“.

Zdravstvenu zaštitu u našoj ustanovi zasnivamo prvenstveno na **preventivi** i to kroz:

- stvaranje optimalnih uslova za formiranje zdravog i zadovoljnog djeteta, u sklopu zdravstvenog vaspitnog rada, kao i pravilan psihofizički razvoj
- očuvanje i unapređenje zdravlja djece
- ličnu i opštu higijenu i preduzimanje mjera u cilju sprečavanja nastanka i širenja bolesti

Preventivni pregledi se obavljaju u sklopu redovnih sistematskih pregleda, počevši od najmlađe doba (u 4g) pa kroz školski uzrast.

Imunizacija djece – se započinje ili nastavlja već započeta, po kalendaru vakcinacije.

U sklopu zdravstvene zaštite i zdravstvenog vaspitanja veliki akcenat se stavlja na **HIGIJENU**. Svakodnevno isticanje važnosti higijenskih mjera za sprečavanje i razvijanje pojedinih bolesti. Od najranijeg uzrasta se radi sa djecom na učenju, a potom na usvajanju i usavršavanju higijenskih navika.

-Lična higijena: podrazumijeva održavanje čistoće ruku, tijela, oralna higijena, čistoća zuba, urednost kose i noktiju, čistoća odjeće i obuće, kao i zdrave prehrane i životne navike.

Održavanje lične higijene je najbolja prevencija pojave zaraznih bolesti. Uloga prljavih ruku u prenošenju crijevnih zaraznih bolesti je toliko važna i očita da se neke od njih nazivaju i bolesti prljavih ruku. Zbog toga poseban akcenat stavljam na pravilno i temeljno pranje ruku (topla voda i sapun) jer na rukama žive otporne i prenositelje klice. Ruke se obavezno peru prije jela i poslije svih radnji koje prljaju ruke, poslije upotrebe toaleta, poslije kašljanja, kijanja, brisanja nosa, kontakta sa životinjama, poslije korištenja javnog prevoza. Nakon pranja je korisno potpuniti ruke u neko dezinfekciono sredstvo (asepsol).

Higijena zuba; pravilno pranje zuba odmah poslije jela i održavanje higijene sprečava nastanak karijesa kao najčešće bolesti zubne gleđi. Zube prati najmanje dva puta, a najbolje posle svakog obroka.

Higijena tijela i intimnih dijelova tijela zaslužuje posebnu pažnju kod djece oba pola, neophodno je redovno tuširanje i pranje.

Opšta higijena je higijena prostora u kom djeca borave.

Zdravstveni nadzor i higijenski tretman djece u našoj ustanovi su obezbijeđeni u kontinuitetu 24h, što podrazumijeva smjenski rad saradnika na poslovima zdravstvene njege, a samim tim znači i redovnost realizacije terapije. Ometenost u razvoju različitog stepena, problemi mentalnog zdravlja, epilepsija, poremećaj ponašanja sa hetero i autoagresijom kod djece zahtijeva pojačan nadzor. Praćenje njihovog psihofizičkog razvoja od strane stručnih lica je u kontinuitetu, što doprinosi boljoj funkcionalnosti u ustanovi i boljoj socijalizaciji, kao i unapređenju vještina staranja o sebi.

Zbog potreba koje su evidentne, a tiče se djece sa poremećajem u ponašanju, djece sa ometenošću koja ispoljavaju agresiju, angažovan je i spoljni saradnik-specijalista psihijatrije. Pored njega angažovan je i logoped za djecu kod kojih postoje indikacije za logopedskim tretmanom.

U ovom izvještajnom periodu urađeno 496 pregleda od strane izabranog doktora i drugih specijalista za čijim se pregledom ukazala potreba. Kontrolne preglede raznih specijalnosti obavljamo u najbližim zdravstvenim centrima, ukoliko ne postoji dječiji specijalista koji radi pri domu zdravlja Herceg Novi.

Hospitalizovano je 10 djece u najbližim zdravstvenim centrima (OB - Kotor, KBC – Podgorica, specijalna bolnica Vaso Čuković Risan), 2 djece je bilo na opservaciji i hospitalizaciji u Republici Srbiji 1 na IMD-i 1 na IMZ(klinika za djecu i omladinu)

Djeca koja zaostaju za pojedinim vrstama vakcina, a spadaju u obavezne vakcine su iste nadomjestila. Vakcinu protiv gripe su primila djeca kod kojih nije bilo kontraindikacija za davanje vakcine i koja su dobila saglasnost nadležnog centra.

IZVJEŠTAJ O RADU DNEVNOG CENTRA ZA DJECU SA SMETNJAMA U

RAZVOJU

Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju, kao jedan od servisa Dječjeg doma “Mladost”, već skoro 2 i po godine pruža uslugu dnevnog boravka djeci sa smetnjama u razvoju. Iako prevashodno usmjerena na dijete i razvijanje njegovih vještina i znanja, funkcionalnih i komunikacionih sposobnosti, podrška Dnevnog centrarseže mnogo dublje, ka porodici i cjelokupnom društvu. Ovaj servis, združen sa drugim oblicima podrške, drastično mijenja i poboljšava cjelokupno porodično funkcionisanje, kao i odnos društva prema osobama sa ometenošću.

Naš Dnevni centar posjeduje prostor od oko 270m². Podjeljen je na više od 10 zasebnih prostorija iopremljen po zakonski predviđenim standardima. Prijatan ambijent, dekorisan i uređen po mjeri djeteta, ispunjen je savremenim didaktičkim materijalom. Posjeduje dva dnevna boravka, prostoriju za radno-okupacione i kreativne aktivnosti, senzornu sobu, salu za kineziterapiju, dva kupatila, sobu za odmor, kuhinju i trpezariju. Prostor Dnevnog centra je u potpunosti pokriven video nadzorom. Na ulazu u Dnevni centar, pored stepenica, nalazi se i rampa prilagođena pristupkorisnicima invalidskih kolica.

Rad na aktivnostima koje podržavaju boravak korisnika u porodici ili neposrednom okruženju, zahtijeva i tim stručnjaka, različitih profila, koji će multidisciplinarnim pristupom razvijati široku lepezu znanja i vještina, potrebnih za što adekvatniju socijalnu inkluziju.

Stručni tim Dnevnog centra, sačinjen je od stručnih radnika, stručnih saradnika i saradnika, različitih profesija. Trenutno ga sačinjavaju psiholog, defektolog, socijalni radnik, predškolski vaspitač, fizioterapeut i medicinska sestra. Takođe, u periodu od 4 mjeseca, podršku su pružala i dva personalna asistenta, diplomirani Sociolog i fizioterapeut.

Svakodnevne aktivnosti, vrlo bogatog i raznovrsnog sadržaja, odvijaju se po dnevnom planu, čija je osnova stabilna. Jasan redosled i raspored aktivnosti, neophodan je u radu sa djecom sa ometenošću, a pogotovo u radu sa djecom sa sniženim intelektualnim sposobnostima i sa smetnjama iz autističkog spektra.

Jedan dio djece, koja ne pohađaju školu, koristi uslugu cjelodnevnog boravka, dok ostatak djece, koja se školuju po posebnom i prilagođenom planu i programu, u kombinovanom odjeljenju JU OS "Ilija Kišić", koristi uslugu poludnevnog boravka.

Dnevni centar obezbjeđuje prevoz djece od kuće do naših prostorija, za korisnike cjelodnevnog boravka, kao i prevoz od škole do Dnevnog centra za djecu na poludnevnom boravku. Nakon provedenog dnevnog boravka, organizovan je zajednički povratak djece kući.

Rad sa korisnicima započinje prije dolaska u Dnevni centar. Već u samom prevozu, započinje razvoj socijalnih vještina. Poštovanje pravila prilikom vožnje, raspored sjedanja i lijepo ponašanje, samo su neke od aktivnosti koje zaposleni obavljaju. Medicinska sestra i radnik koji su zaduženi za prevoz djece, dijele informacije sa roditeljima i opserviraju trenutno stanje djece. Po dolasku u Centar, zaposleni čekaju korisnike na stepenicima, asistiraju i pomažu djeci.

Boravak u Centru podrazumjeva tri obroka, doručak, užinu i ručak. Značaj ovih obroka, nadilazi njihovu osnovnu funkciju. Trpezarija je mjesto na kome se, možda više i od jednog drugog mjesta u Centru, udruženo razvijaju navike zdrave i raznovrsne ishrane, higijena, socijalne vještine, fina motorika, pravilna postura i opšta kultura.

Aktivnosti koje slijede, odvijaju se prema planu rada, koji predviđa grupne i individualne aktivnosti. Djeca bivaju raspoređena i uključena u rad, zavisno od prirode poteškoća, nivoa psihomotornog razvoja, uzrasta, pola i trenutnog stanja.

Planirane aktivnosti, kojima se ostvaruju ciljevi, predviđene su "individualnim planom rada sa korisnikom". Ovaj plan se sastavlja na osnovu "plana usluga" čiji je tvorac CSR, informacija dobijenih tokom rada sa korisnikom i evaluacije rezultata, informacija prikupljenih iz medicinske i druge dokumentacije, kao i razgovora sa roditeljima i porodicom.

Defektološki, psihološki, rad vaspitača i socijalnog radnika, organizuje se kroz individualne i grupne aktivnosti. Individualni rad, podrazumijeva razvoj motoričkih sposobnosti, razvoj govora, kognicije i samozbrinjavanja. Ovakav oblik rada daje najbolje rezultate i neophodan je u ostvarivanju mnogih ciljeva.

Grupni i timski rad, najčešće se sprovode kroz likovne, sportske i muzičke aktivnosti. Na taj se način podstiču socijalne vještine, osjećaj pripadnosti grupi, empatija i saradnja. Dobra uključenost u mikro-grupu djece, pomaže prevazilaženju socijalnih barijera i bolju integraciju u širu sredinu.

Priroda Dnevnog centra je takva da mnoge profesije, naizgled sporedne u procesu osposobljavanja ometene djece, ovdje igraju izuzetno važnu ulogu. Uloga medicinske sestre, osim one najvažnije, zdravstvene podrške, usmjerena je na razvoj vještina samopomoći, higijene i ishrane.

Fizioterapeut, zavisno od poremećaja, radio je na razvoju grube i fine motorike, kondicije, prevenciji nastanka sekundarnih poremećaja, kao i olakšanju simptoma. Sala za kinezi terapiju, opremljena je sobnim biciklom, trakom za trčanje, steperom, terapijskim loptama, tegovima, loptama i drugim različitim pomagalicama. Pod, na kome se izvode vježe, većinom je prekriven strunjačama i prilagođen za fizioterapeutske tretman ili druge fizičke aktivnosti.

IZVJESTAJ O RADU PRELAZNE STAMBENE ZAJEDNICE ZA 2018. GODINU

Prelazna stambena zajednica predstavlja relativno noviju servisnu uslugu koju je rezidencijalna Ustanova omogućila mladim ljudima, starijeg skolskog uzrasta kao servis podrške, pomoći i osnazivanja u sticanju samostalnosti i optimalne pripreme za samostalan život.

Organizacija i način rada u ovom servisu korisnicima omogućava veći stepen autonomije, oslanjanje na vlastite snage uz mogućnost korišćenja benefita svakodnevnog porodičnog života a koje nemaju mogućnost iskusiti na redovnom rezidencijalnom smještaju.

Prelazna stambena zajednica funkcionise u okviru objekta Doma, u izdvojenom stambenom prostoru, sa zasebnim ulazom. Stan je dvosoban, posjeduje dvije spavace sobe, dnevni boravak sa trpezarijom i kuhinjom, kupatilo i toalet. Opremljen je svim neophodnim namještajem i aparatima (ves masina, sporet, frižider, posudje, televizor, laptop, mali kucanski aparati).

U dosadašnjem periodu funkcionisanja ovog servisa, tri mlade korisnice su krenule u samostalan život nakon boravka u Prelaznoj stambenoj zajednici.

U toku 2018. godine servis je pružao usluge za ukupno petoro mladih, od kojih je jedno napustilo smještaj redovnim putem. Od 01.09.2018. godine u Prelaznoj stambenoj zajednici borave četiri korisnika čime je popunjen kapacitet servisa. Po prvi put servisne usluge koriste dvojica mladića. Organizacija rada je takva da su korisnici, u dogovoru sa vaspitačicom-mentorkom, uspostavili interni kućni red i pravila ponašanja. Korisnici, mladi ljudi, žive gotovo samostalno, bez stalnog nadzora i prisustva vaspitaca. Vaspitačica, koja ima ulogu mentorke, tokom radnog vremena ih redovno obilazi kao i oni nju (na rezidencijalnom smještaju) a telefonski kontakti su redovni i cesti, obostrano, radi konsultacija i navike održavanja redovnih kontakata. Korisnicima su u svakom trenutku na raspolaganju svi resursi koji postoje u ustanovi (stručni radnici, vaspitaci, rukovodilac servisa, medicinska služba...).

Korisnici nedeljno dobijaju novac za troškove kupovine namirnica za spremanje doručka i večere a ručak im je svakodnevno obezbjeđen iz centralne kuhinje. Djevojke su u prethodnom periodu, intenzivno učestvovala u projektu „Kupi, spremi – za život se pripremi“, u kome su imale priliku kupovati, kuvati različita jela, odlagati različite vrste namirnica, održavati higijenu kuhinje

i slicno. U sadanjim uslovima, vaspitacica-mentorka radionice sa ovog projekta nastavlja raditi u Prelaznoj stambenoj zajednici, sa svim korisnicima, sto im pomaze u savladavanju osnovnih vjestina iz ove oblasti.

Posebna paznja posvecuje se razvoju vjestina vodjenja svakodnevnog zivota, razvoju kognitivnih kompetentnosti, razvoju samostalnosti u donosenju odluka i preuzimanju odgovornosti, razvoju i unapredjenju socijalnih vjestina, sticanju i razvoju vjestina potrebnih za pronalazenje i zadrzavanje zaposlenja te pripremu za zivot u porodici i stabilne partnerske odnose.

Troje korisnika je bilo sezonski zaposleno za vrijeme ljetnjeg raspusta u hotelu „Regent“ u Tivtu i restoranu „Verige“. Dobro su se pokazali i zaradili znacajnu sumu novca koja im je omogucila ispunjenje licnih zelja.

Svi korisnici su redovni djaci, srednjoskolskog uzrasta, redovno pohađaju nastavu u skoli i uspješno završavaju skolske obaveze. Samostalno održavaju čistoću i urednost stana u kome žive i brinu o licnim stvarima, uz podršku vaspitacice-mentorke i stručne saradnice. Posebna pažnja kontinuirano se posvecuje bezbjedonosnim mjerama u okviru samostalnog stanovanja-pravilno korištenje elektricnih uređaja, zaključavanje stana i cuvanje kljuceva, zatvaranje prozora i vrata, situacije koje je potrebno hitno i bez odlaganja prijaviti vaspitacu i slicno.

U radu sa ovim mladim osobama primaran je individualni pristup ali se ne zanemaruje ni grupni rad.

U skladu sa mogućnostima organizujemo izlete i zajednicke izlaske. 26.10.2018. godine organizovali smo jednodnevni izlet u Skadar .

Usluga Prelazne stambene zajednice koja je usmjerena na mlade koji se osamostaljuju, u manje restriktivnom okruzenju i sa vecom autonomijom pokazuje dobre rezultate. Korisnici uvidjaju prednosti koje im se pružaju u odnosu na redovan, rezidencijalni smjestaj. Ova servisna usluga na najbolji moguci nacin predstavlja podršku snagama i potencijalima mlade osobe i omogucava njegovanje i podsticanje samopouzdanja.

Mlade osobe aktivno učestvuju u procjeni licnih potreba, u izradi individualnog plana podrške kao i u procjeni efekata usluge.

ZAPOSLENOST I OPŠTI POSLOVI

U Domu je na kraju izvještajnog perioda zaposleno ukupno 78 radnika, od čega njih 76 radi na neodređeno vrijeme, a 2 radnika je zaposleno na određeno vrijeme. Zaposleni u ustanovi su sljedeće kvalifikacione strukture:

- Visoko obraz.240 kred.CSPK/ VSS..... 27
- Visoko obraz.180 kred.CSPK/VŠS..... 10
- Srednje struč.obraz.240kred.CSPK/SSS ili peti stepen IV2..... 32
- Srednje struč.obraz.180 kred./KV 5
- Kvalifikacija osnov.obaz.- PK/NK 4

Naprijed navedenom ukupnom broju zaposlenih treba dodati i dva lica sa evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Biro rada Herceg Novi, koji su preko projekta „Javni rad“, u drugoj polovini izvještajnog perioda obavljali u našoj ustanovi poslove „Personalni asistent za rad sa djecom sa smetnjama u razvoju“. Treba napomenuti da je našoj ustanovi, po ovom projektu bilo odobreno angažovanje ukupno šest lica, ali da je interesovanje za ovaj posao nažalost bilo slabo, pa se po objavljenim oglasima javilo samo dvoje.

Shodno ugovoru o realizaciji javnog rada br.473 od 27.08.2018.godine, u trajanju 4 mjeseca, u Domu je poslove personalnog asistenta za djecu sa smetnjama u razvoju obavljalo dva lica, i to jedno lice sa visokom stručnom spremom (dipl.sociolog), i jedno lice sa srednjom stručnom spremom (fizioterapeutski tehničar). Ovaj ugovor je istekao dana 31.12.2018.godine, pa se nadamo da će u narednoj kalendarskoj godini biti raspisan novi konkurs, na koji ćemo se prijaviti, i ponovo tražiti angažovanje 6 lica za obavljanje ovih poslova.

U toku godine je, sa tri radnika zasnovan radni odnos na određeno vrijeme, za tri radnika je istekao ugovor o radu na određeno vrijeme, a jedna zaposlena je ostvarila pravo na starosnu penziju.

Krajem izvještajnog perioda sa JZU Specijalna bolnica za plućne bolesti „dr Jovan Bulajić“ Brezovik sklopljen sporazum o preuzimanju zaposlene, po osnovu koga je jedna zaposlena napustila našu ustanovu.

Sredinom 2018.godine, jedna zaposlena je preminula od posljedica teške bolesti. Kako se radi o bivšoj štićenici Doma, koja je cijeli svoj život provela u ovoj ustanovi, i nije imala svoju porodicu, ova institucija je preuzela kompletnu brigu o njoj i time joj bila podrška u borbi sa teškom bolešću, koju je nažalost na kraju izgubila.

Tokom izvještajnog perioda sa tri lica zaključen je ugovor o dopunskom radu, i to sa ljekarom spec.psihijatrom, logopedom i licem za poslove održavanja web sajta ustanove.

Krajem decembra 2018.godine, dobili smo od Ministarstva finansija saglasnost za zapošljavanje 3 lica sa visokom stručnom spremom, na određeno vrijeme, od kojih jedno na rukovodećim poslovima. Predmetna saglasnost omogućuje nam da već u januaru 2019.godine izvršimo oglašavanje u skladu sa zakonom i prijem u radni odnos dva stručna radnika i jednog ekonomistu, što će svakako imati veoma pozitivan efekat na kvalitet rada sa djecom, i jačanje kompetencija službe za računovodstvene poslove.

Tokom izvještajnog perioda u Domu su tri radnice koristile porodiljsko odsustvo, jedna radnica je koristila neplaćeno odsustvo po osnovu rođenja djeteta, i dvije radnice duže bolovanje zbog bolesti.

Fluktuacija radnika tokom izvještajnog perioda bila je nešto manja u odnosu na prethodni izvještajni period, a učestalost bolovanja na prošlogodišnjem nivou.

Početkom oktobra 2018.godine naša ustanova je konkurisala za Program stručnog osposobljavanja lica sa visokom stručnom spremom. Prijavili smo se za osposobljavanje 4 lica i to: 1 psihologa, 1 socijalnog radnika, 1 ekonomistu i 1 pravnika. Nakon završenog ciklusa spajanja poslodavaca sa licima koja posjeduju visoku stručnu spremu, a koja su se prijavila za ovaj program, pokazalo se da za našu ustanovu nije bilo dovoljno interesovanja, te smo bili u prilici, da samo sa jednim licem sklopimo ugovor po ovom osnovu (psiholog, stepen bachelor).

Tokom izvještajnog perioda intenzivirane su aktivnosti usmjerene na realizaciji Plana transformacije institucije, koje su krajem 2018.godine rezultirale potpunom implementacijom ovog dokumenta.

Predmetnim Planom transformacije predviđeno je da osim postojećeg rezidencijalnog smještaja, u Domu funkcionišu 4 nova servisa/usluge pomoći i podrške djeci i mladima, i to:

1. Prelazna stambena zajednica;
2. Prihvatilište za zaštitu djece od nasilja u porodici;
3. Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju;
4. Nacionalna dječja telefonska linija.

Nakon realizacije obimnih radova koji su izvršeni u dijelu objekta u kome je ranije funkcionisalo „Odjeljenje beba“, ovaj prostor je preuređen i prilagođen funkcionisanju servisa „Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju“. U okviru ovog prostora koji je uređen u skladu sa visokim

evropskim standardima, obezbijedena je senzorna soba, soba za fizioterapiju, soba za radnookupacionu terapiju, soba za odmor, dnevni boravak sa svim sadržajima u skladu sa zakonom, čajna kuhinja i trpezarija, kupatilo za lica koja se otežano kreću, a u funkciji je i rampa na ulazu u objekat, za potrebe lica koja se otežano kreću.

Za potrebe prevoza djece, obezbijedeno je kombi putničko vozilo, a u pratnji djece je uvijek medicinska sestra.

Usluga je namjenjena djeci sa smetnjama u razvoju, uzrasta do 18 godina, koja žive na teritoriji opštine Herceg Novi. Dnevni centar, čiji je kapacitet 15 mjesta, pruža podršku djeci i porodici, stimulise potencijale svakog djeteta, pruža pomoć u savladavanju osnovnih životnih vještina, sprječava socijalnu isključenost djece sa smetnjama u razvoju, prevenira napuštanje djeteta, pruža njegu i rehabilitaciju.

Dnevni centar je koncipiran na način da svakom korisniku pruža podršku u osamostaljivanju, razvoju i očuvanju kognitivnih funkcija, stvaranju i održavanju socijalnih kontakata, i edukaciji u skladu sa individualnim potencijalima.

Pružalac usluge svojim aktivnostima potencira otvorenost prema lokalnoj i široj zajednici, te na taj način omogućava korisnicima participaciju u aktivnostima zajednice. Uključivanje u život lokalne i šire društvene zajednice doprinosi da se korisnik osjeća sigurno i prihvaćeno, što se direktno odražava na podizanje nivoa samopouzdanja, samopoštovanja i unapređenja psihičkog zdravlja u cjelini.

Na kraju izvještajnog perioda, ovu uslugu koristi ukupno četrnaestoro djece iz lokalne zajednice, od kojih je jedno dijete sa područja opštine Tivat. U radu sa djecom angažovano je ukupno 5 zaposlenih odgovarajuće struke i to: defektolog, psiholog, socijalni radnik, fizioterapeut i medicinska sestra.

S obzirom na veliko interesovanje za uslugu Dnevnog centra u našoj ustanovi, planirali smo proširenje kapaciteta, i adaptaciju prostora koji sada nije u funkciji, a ispunjava sve uslove da se uz određena ulaganja, bude dio ovog prostora, te omogući da veći broj djece u optimalnim uslovima koristi ovu uslugu.

Nacionalna dječja telefonska linija pružanjem usluge telefonskog savjetovanja omogućava implementaciju dječjih prava u okruženju u kojem djeluje, sa ciljem savjetovanja, informisanja i edukacije djece o raznim pitanjima, kao i prevencije, prijave i upućivanja slučajeva svih vrsta nasilja, kao i osnaživanje djece i mladih da razgovaraju o temama zbog kojih su zabrinuti.

Usluga SOS telefona se realizuje kroz komunikaciju, u okviru koje telefonski savjetnici, prihvataju poziv uz poštovanje principa anonimnosti i poverljivosti, koristeći bazični model savjetovanja i metodologiju nedirektivnog savjetovanja, u cilju osnaživanja djeteta ili mlade osobe, da što samostalnije dođu do plana za rješavanje problemske situacije.

Usluga savjetovanja se pruža svoj djeci koja pozovu, bez obzira na pol, uzrast, etničku ili nacionalnu pripadnost, porodično i kulturno porijeklo, kao i zdravstveno i psihičko stanje.

Sve teme zbog kojih djeca pozovu, ili koje djeca otvore tokom razgovora, su predmet savjetodavnog djelovanja, bilo da se tiču psihosocijalnog razvoja, vršnjačkih odnosa, školske i porodične problematike, rodnih pitanja, a naročito teme u čijoj su pozadini nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje.

Cilj ove usluge je osnaživanje djece i mladih da razgovaraju o svojim osjećanjima i problemima sa kojima se suočavaju, da budu podržani i vođeni tokom savjetodavnog razgovora u kreiranju plana za izlazak iz problemske situacije, kao i osnaživanje da prijave eventualno nasilje, koje se nad njima vrši, sa ciljem ostvarivanja prava na život bez nasilja.

Za potrebe uvođenja usluge „Nacionalna dječja telefonska linija“ uređen je odgovarajući prostor, opremljen potrebnim namještajem, izvršena je nabavka i instaliranje odgovarajućeg softvera, izvedeni svi radovi na telekomunikacionoj i optičkoj kabloži.

Takođe su realizovane sve aktivnosti koje se tiču pribavljanja svih neophodnih saglasnosti, dobijen je broj iz numeričkog opsega „116 111“ a obezbijeđeno je i da svi pozivi prema ovom broju sa bilo kog fiksnog ili mobilnog telefona budu besplatni. Na ovaj način, krajem izvještajnog perioda, obezbijeđeni svi tehnički preduslovi za funkcionisanje ove usluge u našoj ustanovi.

Jedan od najvećih izazova predstavljalo je obezbjeđivanje i odabir odgovarajućeg stručnog kadra, i njegova edukacije, za potrebe funkcionisanja ove usluge. U skladu sa navedenim, sredinom novembra mjeseca 2018.godine, nakon sprovedene tenderske procedure, sklopljen je ugovor, sa izabranim ponuđačem Udruženjem „Fice Srbija“, iz Beograda, čiji stručnjaci su realizovali sertifikovanu obuku za desetak zaposlenih u našoj ustanovi. Obuka je realizovana u više faza, na način da je dio realizovan u Dečjoj liniji Srbije „NADEL“ u Beogradu, a dio u prostoru Dječje telefonske linije u objektu naše ustanove. Svi polaznici ove obuke su dobili validne sertifikate.

Novčana sredstva za ove potrebe, u iznosu od 13.915,00.eura, obezbijeđena su u većem dijelu od donacije Kancelarije Unicefa za Crnu Goru, a usluga je počela da funkcioniše krajem decembra 2018.godine.

U godini koja je pred nama pristupiće se aktivnom promovisanju ove usluge, na način da se u saradnji sa Ministarstvom prosvjete uđe u škole širom naše zemlje sa dobro osmišljenom prezentacijom, koja će na najbolji mogući način približiti ovu uslugu svakom djetetu. Prema procjenama stručnjaka, za troškove medijske promocije usluge, biće neophodno izdvojiti oko 5.000,00.eura.

Usluga „Prelazna stambena zajednica“ je u potpunosti implementirana, i veoma uspješno funkcioniše. U prvoj polovini 2018.godine ovu uslugu su koristile dvije djevojčice, a od septembra iste godine broj djece koja borave u ovom prostoru povećan je za još dvoje, pa ih je sada ukupno četvoro.

Stambeni prostor namijenjen funkcionisanju ove usluge sastoji se od dnevnog boravka, kuhinje, trpezarije, dvije spavaće sobe i dva kupatila. Prostor je opremljen svim neophodnim namještajem i opremom, i u svemu podsjeća na porodični dom.

U radu sa djecom poseban akcenat je dat na pružanje podrške u savladavanju vještina pripremanja jednostavnijih obroka, pranja garderobe, održavanja higijene stambenog prostora, raspolaganja kućnim budžetom i sl.

Cilj ovakvog pristupa u radu sa djecom je da se mlade osobe pred izlazak iz institucije, kreiranjem određenog stepena autonomije, međusobnog podržavanja i uvažavanja, osposobe za samostalan život.

„Prihvatilište za zaštitu djece od nasilja u porodici“ predstavlja jednu od četiri nove usluge za pomoć i podršku djeci i porodici, koje su predviđene Planom transformacije naše ustanove. Ova usluga je namijenjena zaštiti djece od nasilja u porodici, uzrasta do 18 godina, sa cijele teritorije Crne Gore.

Prihvatilište pruža privremeni smještaj, pomoć i podršku djeci sa različitim traumatskim iskustvima zlostavljanja i zanemarivanja u porodici, sa ciljem da se saniraju posljedice traume, uz uvažavanje individualnosti svakog djeteta, te njegovog prava na participaciju i dostojanstven život u zajednici. U Prihvatilištu je svakom djetetu obezbijeđen multidisciplinirani pristup, koji se sprovodi od strane stručnih radnika, i saradnika na poslovima njege. U rad sa djecom uključenja su dva stručna radnika i pet saradnika na poslovima njege.

Ova usluga je u potpunosti implementirana, krajem 2018.godine, a ciljna grupa su djeca uzrasta do 18 godina, koja su izdvojena iz svojih porodica, zbog zlostavljanja i zanemarivanja.

Karakteristika ove ciljne grupe je iskustvo zlostavljanja i zanemarivanja. Ova djeca su često bila izložena traumama, usljed porodičnog nasilja, kao i zanemarivanju, eksploataciji, ili nasilju koje je direktno usmjereno na njih (fizičko, emocionalno, seksualno). Ova kategorija djece najčešće ima različita povređujuća iskustva, koja su doživjela tokom odrastanja, u interakciji sa roditeljima ili osobama, koje brinu o njima.

Osnovni cilj uspostavljanja ove usluge je prevencija, odnosno sprječavanje da zanemarivanje, zlostavljanje ili eksploatacija djeteta, proizvede trajne negativne posljedice po njegov razvoj.

Krajem 2018.godine okončani su obimni radovi na rekonstrukciji i opremanju prostora za potrebe funkcionisanja ove usluge, uz podršku Kancelarije UNDP-a za Crnu Goru.

Prostor u kome funkcioniše „Prihvatilište za zaštitu djece od nasilja u porodici“ predstavlja izdvojen stambeni prostor, u okviru posebnog stambenog objekta, u krugu objekta pružaoca usluge, površine 135 m², i njegov kapacitet predviđen je za boravak deset korisnika. Ovaj stambeni prostor ima poseban ulaz, a sastoji se od dva dnevna boravka, dvije kuhinje, dvije trpezarije, tri spavaće sobe, sobe za stručnog radnika i tri kupatila. Ulaz ovog prostora pokriven je video nadzorom, a prostor je u potpunosti opremljen svim neophodnim namještajem i ostalom opremom, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.

Tokom izvještajnog perioda preduzimane su mnogobrojne mjere i aktivnosti u cilju obezbjeđenja obimne dokumentacije neophodne za dobijanje licenci za obavljanje djelatnosti. Ove aktivnosti su podrazumijevale i obezbjeđenje novčanih sredstava za potrebe izrade različitih elaborata, koji

se tiču ispunjavanja propisanih tehničkih uslova, koje mora da ispuni objekat, instalacije i oprema u njemu. Za ove potrebe bilo je neophodno angažovanje spoljnih saradnika koji posjeduju odgovarajuće licence za obavljanje ovih poslova, za čije usluge je trebalo izdvojiti značajna materijalna sredstva.

Višemjesečni rad i posvećenost, rezultirali su dobijanjem 4 licence za isto toliko usluga od čega su 2 na period od 6 godina, i to za uslugu Prihvatišta za zaštitu djece od nasilja u porodici i uslugu SOS telefona, i 2 licence na period od 3 godine za uslugu smještata i uslugu Dnevnog centra za djecu sa smetnjama u razvoju.

Važno je napomenuti da je ograničena licenca u trajanju od 3 godine, za uslugu smještaja dobijena zbog činjenice da u ovom prostoru ne postoji toalet za djecu sa invaliditetom, i za uslugu Dnevnog boravka zbog neposjedovanja poda od neklizajućeg materijala u trpezariji.

Planom javnih nabavki za 2019. godinu u našoj ustanovi, već su predviđena sredstva za ove potrebe, pa se očekuje da do kraja prvog kvartala 2019. godine budu realizovana oba ova projekta, nakon čega će bez odlaganja, resornom ministarstvu biti podnijet zahtjev za dobijanje licence u trajanju od 6 godina i za ove dvije usluge.

Dokument koji je uz podršku Kancelarije Unicefa za Crnu Goru, u saradnji sa NVO „Juventas“ iz Podgorice, izrađen i usaglašen tokom 2017. godine, „Ka sigurnom i bezbjednom okruženju za djecu u Dječjem domu „Mladost“, aktivno se primjenjuje i značajno doprinosi prevenciji i smanjenju vršnjačkog nasilja i nasilja u najširem smislu riječi u našoj ustanovi. Inače radi se o dokumentu, koji sadrži smjernice za zaštitu prava i interesa djece koja borave u Domu, kao i protokol o postupanju u slučajevima nasilja ili sumnje na nasilje. Dokument tretira sve vrste nasilja: vršnjačko nasilje, nasilje nad djetetom od strane osoblja institucije, nasilje nad djetetom od strane drugih odraslih osoba van institucije. Ovaj dokument namjenjen je djeci koja borave u Domu i osoblju ove ustanove, i njegov cilj je prije svega prevencija nasilja, kao i jasna uputstva u postupanju u slučaju kada se nasilje ipak dogodi.

Tokom izvještajnog perioda nastavljena je uspješna saradnja sa NVO „Riznica Mladosti“ iz Hercega Novog, sa kojom naša ustanova saraduje od sredine 2011. godine.

Projekti: „Učenje po mjeri djeteta“ namjenjen djeci koja pohađaju nastavu po inkluzivnom programu, i imaju smetnje u savladavanju školskog gradiva, „Ja to mogu, ja to znam“ i „Vrijeme je za školu“, namijenjeni djeci koja pohađaju niže razrede osnovne škole, kojima je potrebna pomoć u učenju, uspješno funkcionišu. Interesovanje djece za ovu vrstu podrške je značajno, a uspješnoj realizaciji ovih projekata doprinosi i dobra organizacija i koordinacija naših stručnih radnika i stručnih saradnika i saradnika NVO „Riznica mladosti“, koji u okviru ovog projekta, neposredno rade sa djecom.

Tokom izvještajnog perioda nastavljena je uspješna saradnja sa kompanijom „Porto Mintenegro“ iz Tivta, u projektu radnog angažovanja naše djece, tokom turističke sezone, u luksuznim objektima ovog turističkog giganta.

U okviru ovog projekta, dvije djevojčice i dva dječaka, starijeg školskog uzrasta, su u periodu od 01.07.2018. godine do 31.08.2018. godine bila radno angaživana u luksuznom hotelu „Regent“ u

Tivtu, na poslovima, koji su vezani za zanimanja za koja se školuju. Tokom radnog angažmana djeci je bio obezbijeđen besplatan smještaj i ishrana u objektima kompanije, uz adekvatnu zaradu, koja podrazumijeva zasnivanje radnog odnosa, shodno pozitivnim zakonskim propisima. Djeca koja su bila uključena u ovaj projekat, imala su poseban tretman od strane poslodavca, na način da im je bio obezbijeđen mentor od strane kompanije, koji je bio zadužen za pomoć i podršku u boljem snalaženju i rješavanju eventualnih problema. U cilju pružanja podrške, naša ustanove je obezbijedila jednog vaspitača, koji je imao ulogu koordinatora, i bio zadužen da bude u stalnom kontaktu sa djecom i mentorom, te da najmanje jednom sedmično obilazi djecu, pruža im potrebnu pomoć i podršku.

Projekat je uspješno okončan 31.08.2018.godine, na zadovoljstvo svih, a posebno naših štićenika, koji su uz pristojnu zaradu imali priliku, da u reprezentativnim hotelskim objektima ove renomirane kompanije, stiču značajno, profesionalno i životno iskustvo.

S obzirom na veoma uspješnu realizaciju ovog projekta, sa predstavnicima ove kompanije je dogovoreno da isti bude nastavljen i iduće turističke sezone.

Borba sa štetočinom, široj javnosti poznatoj pod imenom „palmin crveni surlaš“ donijela je tokom 2018.godine, mnogo problema i znatne troškove za našu ustanovu. Većina naših palmi, starih više decenija, napadnuta je ovom štetočinom, kao i najveći dio ovih stabala na teritoriji grada. Poštujući uputstva Fitosanitarne inspekcije, više puta smo vršili tretiranje zaraženih palmi odgovarajućim hemijskim sredstvima, a dio ovih stabala je morao biti uklonjen. Tretmani koji su izvršeni od strane ovlašćenih firmi, nisu dali očekivane rezultate, tako da su i tretirane palme na kraju morale biti uklonjene. Do kraja izvještajnog perioda uklonjeno je još 5 palmi, što zajedno sa palmama, koje su morale biti uklonjene tokom 2017.godine, čini gotovo polovinu od ukupnog broja, a stanje preostalih se redovno prati.

U oktobru mjesecu 2018.godine sklopljen je ugovor sa D O O Europrojekt Podgorica, za potrebe izrade projekta mašinske instalacije za solarno grijanje sanitarne vode.

Naime, još tokom 2016.godine ostvaren je kontakt sa predstavnicima Udruženja crnogorskih iseljenika „DeMonte“ iz Minhena, koji su pokazali spremnost da putem donacije pomognu u realizaciji projekta solarnog grijanja. Na donatorskoj večeri koja je održana u Minhenu, prikupljena su značajna novčana sredstva, a svečano uručenje donacije realizovano je krajem 2017.godine, u prostorijama naše ustanove, kojom prilikom smo imali zadovoljstvo, da ugostimo predstavnike naših donatora iz Minhena. Naši prijatelji su uspjeli da skupe značajna novčana sredstva neophodna za realizaciju ovog projekta.

Prilikom raspisivanja tendera, krajem 2018.godine utvrdili smo, da projekat koji je predviđao izgradnju solarne elektrane, ne bi mogao biti na optimalan način realizovan, pa je uz saglasnost donatora, donijeta odluka o izmjeni projekta, i raspisivanju novog tendera početkom 2019.godine. Očekujemo da će se stvoriti svi neophodni uslovi, kako bismo ovaj projekat u potpunosti realizovali do kraja aprila 2019.godine.

Tokom izvještajnog perioda bilo je nešto manje investicionih projekata u odnosu na 2017.godinu, a većina ovih investicija realizovana je zahvaljujući donacijama.

Tokom druge polovine 2018.godine u potpunosti je rekonstruisan stan, površine 135 m² u posebnom stambenom objektu, koji je lociran u krugu Doma, za potrebe funkcionisanja usluge Prihvatište za zaštitu djece od nasilja u porodici. Obimna rekonstrukcija ovog prostora je podrazumijevala i zamjenu krovne konstrukcije, a za potrebe opremanja ovog prostora nabavljen je novi namještaj i oprema. Sve ove aktivnosti realizovane su uz podršku Kancelarije UNDP-a za Crnu Goru.

Od sredstava donacije koju je obezbijedilo preduzeće Anderba iz Herceg Novog, rekonstruisan je plafon u velikom holu ustanove. Ovaj projekat je realizovan na način, da je u skladu sa savremenim tehničkim rješenjima, izrađen spuštenu plafon, sa pažljivo pozicioniranim osvjetljenjem, savremenim led sijalicama, što je ovom prostoru, koji predstavlja ulaz u objekat, obezbijedilo atmosferu tople dobrodošlice, kako za one koji borave i rade u ovoj ustanovi, tako i za sve posjetioce.

Tokom izvještajnog perioda kontinuirano su preduzimane mjere i aktivnosti na redovnom investicionom održavanju objekta i servisiranju opreme. U tom smislu izvršene su brojne popravke na spoljnoj stolariji od PVC profila, popravke klima uređaja, profesionalnih mašina u centralnoj kuhinji i vešeraju, kao i popravke namještaja.

Donacije koje su pravna i fizička lica upućivali našoj ustanovi tokom 2018.godine uglavnom sastojale u hrani, sedstvima za higijenu, odjeći, obući i igračkama. Manji broj donatora poklonio je izvjesnu količinu namještaja i opreme, a bilo je i donacija u novcu.

Naš stari saradnik i provjereni prijatelj, kompanija Porto Montenegro iz Tivta, obezbijedila je tokom izvještajnog perioda kompletnu galanteriju, uključujući i paravane za tuš kade, za sva kupatila u stambenom dijelu objekta, u kome boravi ženska populacija.

Preduzeće Blue line iz Herceg Novog je i ove godine obezbijedilo besplatne autobuske karte za 10 naših korisnika za potrebe putovanja u posjetu Domu u Užicama, (Republika Srbija) dva puta godišnje.

Uprava za imovinu Crne Gore donirala je veći broj kreveta, dušeka, fotelja na rasklapanje i noćnih ormarića, a D O O PG LIV iz Podgorice poklonilo je raznovrstan mobilijar, za potrebe dječjeg igrališta u krugu naše ustanove .

Hotel „Bjanka“ iz Kolašina poklonila je veći broj jastuka, Golf klub iz Njujorka 5 garnitura za dnevni boravak, a porodica Alisa iz Ujedinjenih Arapskih Emirata poklonila je našoj djeci 5 lap top računara.

Opština Herceg Novi je za svu našu djecu školskog uzrasta, koja ne posjeduju rješenja o usmjeravanju nadležne Komisije za usmjeravanje, omogućila besplatan gradski prevoz, za potrebe pohađanja škole.

Veću količinu potrošnog materijala i sitnog inventara donirali su: MGM iz Podgorice, Montenegro Investmen iz Podgorice, Nail International iz Podgorice, Bar-Kod iz Podgorice, i Šajo Grupa iz Podgorice.

Značajnu količinu odjeće i obuće za našu djecu donirali su: Udruženje Bajkeri Crne Gore, porodica Koković, g-din Husein, porodica iz Zagreba, Sportina iz Podgorice.

Veću količinu hrane poklonili su: NVO Orijent, g-din Kovinić iz Tivta, Ambasada Italije u Podgorici, Klikovac d o o iz Podgorice, Bar – Kod iz Podgorice.

Kompanija Kips d o o iz Podgorice donirala je veću količinu elektro materijala.

Savez studenata Ekonomskog fakulteta, u tradicionalnoj akciji „Njihov osmjech vrijedi više“ donirao je veću količinu slatkiša, slikovnica i igračka.

Udruženje Bajkeri Crne Gore je tradicionalno, u susret Novogodišnjim praznicima doniralo za svako dijete paketić sa garderobom i slatkišima.

U susret Novogodišnjim praznicima poklon paketiće za našu djecu obezbijedili su : Šajo Grupa iz Podgorice, Taxi More iz Herceg Novog, JU Dom starih „Grabovac“ Risan, Komunalno iz Kotora, Udruženje Bajkeri, Montena MAX, Radio i portal M, porodica Jovanović, Ambasada SAD u Podgorici, Porto Tivat, Biljana iz Podgorice, firma Deccoration iz Danilovgrada, S PRESS iz Podgorice, Udruženje žena iz Tivta, kao i mnogobrojna fizička lica.

Opština Tivat i škole sa njene teritorije tradicionalno su donirali garderobu, školski pribor i slatkiše.

Tokom izvještajnog perioda bilo je i nešto donacija u novcu.

Agencija „Anderba“ iz Herceg Novog donirala je polovinom 2018.godine iznos od 8.146,39.eura, a u septembru iste godine uplatila je donaciju u iznosu od 15.000,00.eura. Shodno ugovoru o donaciji koji je sklopljen sa ovim donatorom dogovoreno je da se sredstva iz ove donacije koriste za potrebe realizacije projekata za poboljšanje uslova života i rada djece koja koriste usluge ove institucije.

Novčani iznos od po 1.000,00.eura donirali su: Adriatic marinas iz Tivta, Agencija za civilno vazduhoplovstvo iz Podgorice, Centralna banka Crne Gore, Inoturs d o o iz Podgorice, Plantaže 3 juli iz Podgorice, Budvanska Rivijera iz Budve, g-din Baltić iz Dobrote, Vuković M. Iz Bara, g-din Markuljić, Redžović S.

Naši dugogodišnji prijatelji i saradnici, Privatna predškolska ustanova VINI PU iz Budve, donirali su novac u iznosu od 2.500,00.eura, HBO Adria Zagreb 2.636,90.eura, M Prijekt d o o iz Podgorice 2.000,00.eura, Marija Dudić iz Kotora 2.000,00.eura, Terzić D iz Herceg Novog 2.000,00.eura, Voli Motors iz Podgorice 1.150,00.eura, Aquamont iz Podgorice 1.500,00.eura, PZU Humana reprodukcija iz Budve 732,98.eura, g-din Lončarević iz Bara 600,00.eura.

Ambasada Italije u Podgorici donirala je 500,00.eura, a isti novčani iznos poklonili su i Monte Put doo iz Podgorice, Opština Nikšić, Šajo Grupa iz Podgorice, notar Milošević Marina iz Bara, Nedović M., Babić Jovanka iz Podgorice, Jovićević Savo i Ivana iz Podgorice.

Kao i ranijih godina, bilo je uplata novčane pomoći od strane pojedinaca, u različitim iznosima, na ime pomena za umrle članove porodice.

DIREKTOR

Vladimir Delić